

„BEVKOM”

Nemzetközi tanulmányok és Politikatudományok BA képzések

A Jakobson-modell, valamint a társadalmi
kommunikáció

3. lecke

Tanulási útmutató

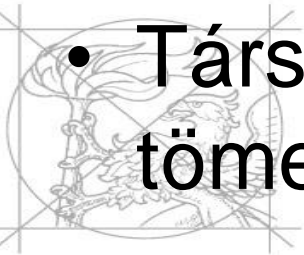

- Lecke hossza: **7** dia
- Tartalom:
  - a kommunikáció funkciói és lehetséges értelmezései
  - a társadalmi kommunikáció jelentősége
- Áttekintésre szánt javasolt minimum időtartam: 15 perc
- Tanulásra szánt javasolt minimum időtartam: 2 óra
- A tananyag elsajátítását név- és fogalomtár segíti, emellett feladattár és önellenőrző kérdések egészítik ki ezt a leckét. Az óravázlat rámutat az előadáson elhangzott további témákra.
- A feladattár elsajátítására szánt javasolt minimum időtartam: **1** óra

A kommunikáció funkciói és lehetséges értelmezései

A kommunikáció szintjei

- Intrapersonális kommunikáció
- Interperszonális kommunikáció
- Csoportkommunikáció
- Szervezeti kommunikáció
- Társadalmi kommunikáció (része a tömegkommunikáció)

A kommunikáció nyelvi funkciói

- Roman Jakobson nyelvész nevéhez kötődik a nyelvi funkciók elkülönítése
- Jakobson szerint 6 tényezőre van szükség, hogy létrejöhessen a kommunikáció.
  - A kommunikátor(1) üzenetet(2) küld a befogadónak(3) és az üzenet túlmutat önmagán, vagyis kontextusa(4) van. Másik két elem: a kontaktus(5) – a kommunikátor és a befogadó között pszichológiai kapcsolat van. A kód(6), mely az üzenetrendszer alapja.*

*Ld: Palovits Ildikó magyarázatát:

<http://communicatio.hu/doktoriprogramok/kommunikacio/belso/bevhumankomm/20081/lektoralasok/palovitsijakobsonrhoz.htm>

- Az előbbi tényezőkhöz a nyelv egy-egy funkciója párosul:
  - Affektív funkció: emotív, a kommunikátor attitűdjére, érzelmeire stb. vonatkozik, szubjektív elem. (Kommunikátor/feladó).
  - Konatív funkció: az üzenet által befogadóba kiváltott hatást foglalja magában (címezett/befogadó).
  - Referenciális funkció: az üzenet valóságvonatkozását tárja fel, valóságra való utalás (kontextus).
  - Fatikus funkció: kapcsolattartó funkció, a kommunikációs csatornák nyitva vannak, a feladó és a címezett között létrejön a kapcsolat (kontaktus).
  - Metanyelvi funkció: a kód identifikálására való, milyen jelek és miért (kód).
  - Poétikai funkció: üzenet önmagához való viszonyát mutatja - esztétikai jellege van (az üzenet).

- Ezek a funkciók épülnek be a kommunikációba.
- Ezekben belül válhat a kommunikáció irányultsága szerint közvetlenné vagy közvetetté, személyessé vagy nyilvánossá.
- Minél közvetettebb és nyilvánosabb a kommunikáció annál bizonyosabb, hogy a társadalmi intézmények kommunikatív megnyilvánulásainak vagyunk tanúi, amivel létrehozzák a társadalmi kommunikáció szervezeti rendszerét.

A társadalmi kommunikáció jelentősége

A társadalmi kommunikáció

- A társadalmi kommunikáció a kommunikáció minden szintjén megtalálható
  - Kommunikáció van a szinteken belül és a szintek között is
- Minél több ember vesz részt a kommunikációban, annál inkább szükség van közvetítő eszközre → tömegkommunikáció (mediatizált vagy médiakommunikáció)
- Minél több ember vesz részt a kommunikációban, annál kevésbé személyes és spontán a kommunikáció

A társadalmi kommunikáció egyes alrendszerei:

- politikai, gazdaságpolitikai, kulturális, művészeti, erkölcsi, ideológiai, gazdasági, marketingkommunikáció, vállalati kommunikáció...

Példa a művészeti kommunikációra (mint a társadalmi kommunikáció alrendszerére)

- Gondolja végig:
  - Mennyi olvasata van a képnek!
  - Pedig ez nem is kép!
  - Szoborról készült fénykép.
  - Jelentésében (üzenetben) többet hordoz magában (pl. tisztelgés és megemlékezés S. Dali és munkássága előtt – ez eddig 4 jelentés: soroljon fel másik négyet!)

A társadalmi kommunikáció és a tömegkommunikáció sajátosságai

- A média nem semleges technikai közvetítő eszköz! A szerkesztőséggel rendelkező média intézmény, amely nagyüzemi termelést végez.
- Az adott szerkesztőség tagjai egy meghatározott médiaműfaj konvencióin belül (jellemzően írott vagy elektronikus), szakmai kultúrájának (tulajdonos, szakmai szocializáció során szerzett értékek, rendelkezésre álló szakemberek, eszközök, idő, pénzügyi forrás stb.) megfelelő értékek szerint szelektálják, dolgozzák fel, csomagolják és prezentálják a médiatermékeket (médiaüzeneteket).

**JELEN TANANYAG A SZEGEDI
TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ
TÁMOGATÁSÁVAL. PROJEKT
AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-
00014**

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE